

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus I. Argumentum. Erecto per Episcopum Seminario, pro Clericis
Diœcesis, & pro Nobilibus an, in illud introduci possit Clerici
tamCivitatenses, quam Territoriales, & an ad probandam Nobilitatem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

ARGUMENTUM.

Erecto per Episcopum Seminario pro Clericis Diœcesis, & pro Nobilibus, an in illud introduci possint Clerici tam Civitatenfes, quàm Territoriales, & an ad probandam Nobilitatem requisitam, concedi possit uni ex Collegialibus facultas cogendi Testes renuentes se subijcere examini, per censuras Ecclesiasticas.

SUMMARIUM.

- 1 Erecto Seminario pro Clericis Diœcesis A, non solum in eo recipi possunt Clerici Civitatenfes, sed etiam Territoriales ejusdem Diœcesis.
- 2 Clerici in Seminario admissi examinari debent ab Episcopo; Amplia ut ibi.
- 3 Rector Regularis Seminarii administrare debet redditus illius cum participatione, & consensu Episcopi, & huic de administratis rationem reddere.
- 4 Episcopus, vel Vicarius Capitularis sede vacante cum assistentia Deputatorum visitare potest Seminarium, quoties voluerit.
- 5 Referuntur motiva suadentia fore concedendam Collegiali facultatem cogendi per censuras Testes examinandos super puritate sanguinis Juvenis in Seminarium introducendi, in hypotesi, in qua nolint se examini subijcere. & num. 6. & 7.
- 8 Facultas cogendi per censuras Testes renuentes se subijcere dicto examini fuit denegata Collegiali à S. Congregatione Concilii.
- 9 Licentia habendi proprium Oratorium in Collegio concedi solet, per S. Congregationem Concilii.

CASUS I.

Rectum fuit Seminarium à quodam Episcopo, illudque commissum fuit curæ quorundam Patrum, inter cetera disposuit idem Episcopus, quod in eo recipiantur, & admittantur Clerici Diœcesis A, qui sint Nobiles, qui teneantur probare coram Ordinario puritatem suæ originis absque ulla macula Maurorum, Judæorum, vel Hæreticorum, & insuper quod de hac eadem Nobilitate, & puritate sanguinis, unus ex Collegialibus à Collegio electus inquirere debeat, examinando Testes. Introductus, ac admissus fuit in dicto Seminario quidam Clericus Territorialis præfatæ Diœcesis A, qui fecit coram Ordinario probationem puritatis sui sanguinis; Collegialis verò à Collegio electus volens facere secundam probationem de hac eadem puritate; id exequi minimè potuit, quia Testes coram ipso inducti se subijcere examini renuerunt. Hinc quæritur.

Primo: An præfatus Clericus Territorialis sit in hoc casu legitime admissus, & introductus in Seminarium?

Secundò; An Collegiali debenti facere supradictam secundam probationem super puritate sanguinis concedi debeat facultas cogendi Testes, se subijcere examini renuentes per censuras Ecclesiasticas?

- I Quoad primum sentio præfatum Clericum Territorialem, prævia probatione puritatis sui sanguinis fuisse legitime admissum, & introductum in hoc Seminarium; Quin obstat, quod ipse non sit de Civitate, quia erecto Seminario pro Clericis Diœcesis A, non solum in eo recipi possunt Clerici Civitatenfes, sed etiam Territoriales ejusdem Diœcesis; Card. de Luc. de Jurisdic. disc. 97. sub num. 4. Capp. Galeott. controv. 20. num. 5. & seqq. lib. 2. Rot. decis. 188. num. 3. & decis. 327. num. 12. par. 17. rec. & in similibus terminis resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in Romana, seu Nonantulana, 11. Septembris 1717. ubi demandata institutione Collegii Matthæi in Urbe, per bo. me. Card. Matthæjum, tunc Abbatia Nonantulæ possessorem cum onere = Quod si adfuerint aliqui idonei, qui recipi instarent de dicta Abbatia Nonantulæ, recipian-

cipiantur usque ad numerum duorum in dicto Collegio = Cùm in Bulla Pauli V. super erectione dicti Collegii hæc habeantur = Ita tamen ut unus, vel duo ex Nonantula, & unus ex Lamularum Terris Nullius Diocesis Provinciarum Bononien. & Urbinaten. respectivè oriundi, si qui adessent &c. Romanis præferentur, dummodo idonei, & acceptabiles forent = Hinc Promotor Fiscalis cum consona Testamento Bullæ dispositio non videatur, supplicavit Sanctissimo, ut declararet, admittendos esse in dicto Collegio non solum Populares Terræ Nonantulæ, sed rotius Territorii ad Abbatiam spectantis; Unde proposito dubio = An ex testamento Cardinalis Matthæi debeant admitti in Collegio ab ipso instituendo Alumni ex Terra tantum Nonantula, seu potius ex dicta Terra, & quocumque alio loco de Territorio Abbatia Nonantula subjecto = Responsum fuit = Negativè quo ad primam, & affirmativè quo ad secundam partem =

- 2 Qui Clerici sive Territoriales, sive Civitatenenses in Seminario admissi, & recepti examinari, & approbari debent ab Episcopo, etiam si eorum nominatio spectet ad Rectorem Regularem, qui exigere, & administrare debet redditus Seminarii cum participatione, & consensu Episcopi, & huic de administratis rationem
- 4 reddere; Ac Episcopus nec non etiam Vicarius Capitularis sede vacante quoties voluerit, cum assistentia Deputatorum visitare potest Seminarium tam in spiritualibus, quàm temporalibus, ut rescripsit eadem S. Congregatio in Viglevanen. Seminarii 27. Januarii 1714. ubi erecto per Episcopum Seminario, ac commisso curæ Patrum Congregationis Somaſchæ, cum onere, quod perpetuo in eo alerentur viginti Alumni, qui essent ad cantum habiles, laudandi à Cantoribus, & Mansionariis Cathedralis, eorumque duodecim nominari deberent à successoribus Episcopis, reliqui verò octo à Rectoribus pro tempore ejusdem Congregationis, disputata fuerunt infrascripta dubia. I. An omnes Alumni Seminarii sint eligendi per Episcopum? Et quatenus negativè. II. An illi octo nominandi per P. Rectorem ejusdem Seminarii indigeant examine, & approbatione Episcopi, ut admittantur? in casu &c. III. An exactio reddituum assignatorum pro

alimonia Alumnorum spectet privativè ad Episcopum, illorumque administratio ad eundem Episcopum cum consilio Deputatorum Seminarii, excluso Rectore Seminarii? Et quatenus negativè. IV. An saltè administratio, & exactio faciendæ sit per dictum Rectorem, cum participatione tamen, consensu, & mandato Episcopi pro tempore, in casu &c. V. An PP. Somaſchenses teneantur reddere rationem de administratis Episcopo cum assistentia Deputatorum Seminarii? in casu &c. VI. An liceat Episcopo cum assistentia, ut supra, quoties voluerit, visitare Seminarium tam in spiritualibus, quàm in temporalibus? in casu &c. VII. An idem cum assistentia, ut supra, licitum sit Capitulo, seu Vicario Capitulari, sede vacante? in casu &c. VIII. An Magistri missi à Congregatione Somaſchensi ad servitium Seminarii pro Grammatica, Rhetorica, & Cæſibus Conscientia, debeant examinari, & approbari ab Episcopo in casu &c. IX. An hoc ipsum tempore sedis vacantis spectet ad Capitulum, ut supra? in casu &c. X. An PP. Somaſchenses teneantur reddere rationem de annuis libris 3256. pro toto tempore, quo in Seminario non fuerunt Alumni, & cui, ac quibus remediis cogi possint? in casu &c. XI. An iidem teneantur restituere pro eodem tempore, quo Seminarium remansit clausum, proventus pro eorum manutentione, & salario assignatos? in casu &c. XII. An PP. Somaſchensibus, ultra præfixum numerum viginti Alumnorum liceat in Seminario recipere alios Convictores de aliena Diocesi? in casu &c. = Quibus rescriptum fuit, ad primum Negativè, Ad II. Censuit indigere approbatione Episcopi; Ad III. Negativè, Ad IV. V. VI. & VII. Affirmativè, Ad VIII. & IX. Negativè; Ad X. Affirmativè Episcopo, ac per eum cogendos esse juris remediis; Ad XI. Negativè, Ad XII. Affirmativè de licentia Episcopi.

Descendendo autem ad secundum dubium, plura motiva ab R.P.D. meo Lambertino S. Congregationis Concilii Secretario doctissime in folio excitata in una Bononien., de qua infra, suadent dicto Collegiali esse concedendam facultatem cogendi per censuras Ecclesiasticas Testes se subicere examini renuentes, ad effectum faciendi secundam probationem super puritate sanguinis ejus, qui fuit admissus, & introductus in hujusmodi Seminarium.

Primum est, quod officium Testes examinandi inutile quodammodo videtur, & frustratorium si eo fungens officio facultatem non habet Testes cogendi, in hypothese, in qua recusent se examini subijcere, cumque censura sit subsidiarium pro coactione remedium, hinc sequitur decens esse, & maximopere conveniens, quod à Summo Pontifice detur Collegiali facultas Testes examinandos cogendi per censuras, in hypothese, in qua nolint se examini subijcere, & in qua aliud aptius non suppetat remedium.

6 Secundum est, quod sæpè sæpius in praxi occurrit, ut in casu renitentia Testium examinandorum, vel non possit haberi recursus ad Ordinarium, vel recursus ad eandem sit inutilis, tum quia Testes aliquando degunt in locis ab eo loco admodum remotis, in quo degit Ordinarius, tum quia sæpius Ordinarii reculant assistentiam, & opem præstare Collegiali examinanti, ut examinare valeat Testes, qui se nolunt examini subijcere, & tandem quia inter hos Testes sæpè sæpius aliqui reperiuntur, qui sunt ab Ordinarii jurisdictione exempti; Ad hæc ergo incommoda avertenda, videtur, ut Collegiali inquirenti detur modo prædicto facultas Testes per censuras cogendi.

7 Tertium est, quod consimilium concessionum non desunt exempla; Julius etenim Tertius, Paulus Tertius, & Paulus Quartus concesserunt, ut ille, qui juxta sacra Toletana Ecclesiæ probationes recipere debet pro his, qui ad illam sunt admittendi, Testes cogere possit per censuras. Hoc ipsum fuit concessum à Clemente Octavo Collegio Majori de Alcalá, ut conficiens processum super qualitatibus Collegialium, Testes compellere possit per censuras, & pœnas Ecclesiasticas; Binæ tandem aliæ reperiuntur Urbani Octavi concessionem pro Collegio Vallisolitano S. Crucis, & pro Collegio Salamantino S. Bartholomæi; Unde non est cur Seminarium etiam supradictum non sit consimili privilegio decorandum.

8 Sed his omnibus minimè obstantibus placuit Sacræ Congregationi Concilii in dicta Bononien. 5. Junii 1717. & 21. Maji 1718. ubi simile dubium disputabatur, denegare præfato Collegiali hujusmodi

facultatem, eo præcipuè sub obtentu, quod inconveniens videbatur facultatem simplici Collegiali præstare erigendi Tribunal, & censuras decernendi, & eo, quia per spatium trium, & ultra sæculorum facta fuerat secunda probatio super puritate sanguinis absque eo, quod extraordinarium prædictum remedium censuratum fuerit existimatum necessarium.

Quæro hic, an dicto Seminario, seu Collegio concedi valeat licentia habendi Oratorium privatum, ut in eo Ministri, & Sacerdotes possint Missas celebrare, & Sacramenta administrare Convictoribus, Domesticis, atque Discipulis.

9 Respondeo affirmativè; Concedi namque solet hujusmodi licentia habendi Oratorium in Collegio, cum rectæ Juventutis aducationi nimis conferre videatur, quod Alumni Collegiorum ad publicas non accedant Ecclesias, ut in illis Sacramenta recipiant; ut patet exemplis tum Seminarii Romani, tum Collegii Clementini, & Collegii Capranicensis, hic in Urbe, quæ gaudent privilegio Oratorii, in quo Patres Societatis JESU, & Patres Congregationis Somaschæ, ac Rectores, & Præfecti, qui respectivè præsident administrationi Seminarii, & Collegiorum, Missas quotidie celebrant, & in quibus Sacramenta administrantur Convictoribus, atque Domesticis; & uti similis licentia novissimè concessa fuit à S. Congregatione Concilii in *Sutrina Oratorii* 11. Junii 1718. ubi supplicantibus Presbyteris Doctrinæ Christianæ Terræ Roncilionis habere Oratorium in eorum Collegio, ubi nunc dum ipsi habitant unà cum Convictoribus, sed ad quod ulterius alii accedunt discipuli, quos erudiant, ad tramites proprii, quod profitentur, instituti, pro Missis ibi celebrandis, ac Sacramentis Convictoribus administrandis, fuit rescriptum, pro gratia Oratorii privati, cum conditione tamen, ut in illo non ministrant Populo Sacramenta, non habeant Sepulturam, non retineant Campanas publicas, nec eleemosynas quærant pro Missis in eo celebrandis, & ulterius licere Presbyteris plures Missas qualibet die, & etiam Festis solemnioribus in dicto Oratorio celebrari, & Sacramenta in eo Convictoribus, Discipulis, & domesticis, hoc est illis, qui actu degunt in Collegio, & illi

illi inserviunt administrare, excepta
Communione Paschali.

ARGUMENTUM.

Episcopus, ut validè taxare possit
beneficia Jurispatronatus ad effe-
ctum contribuendi necessitatibus
Seminarii, quæ requirantur? hu-
jusmodi Taxa qualis, & quanta
esse debeat? Et an Beneficia Ju-
rispatronatus uniri valeant Semi-
nario?

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus taxare potest beneficia Jurispa-
tronatus pro necessitatibus Seminarii: &
num. 3. Amplia, ut ibi; Limita, ut nu-
mer. 2.
- 4 Enumerantur requisita necessaria ad hoc,
ut Beneficia Patronalia validè taxari
possint ab Episcopo. & num. 7. 8. 13. 15.
& 16.
- 5 Cessante necessitate Seminarii, in totum,
vel in partem; in totum, vel in partem
cessare etiam debet Taxa beneficiorum.
- 6 Seminarium est reintegrandum ad fructus
beneficiorum vigore Brevis Apostolici,
alicui Collegio addictorum, si cesset ne-
cessitas hujus Collegii.
- 8 Capitulum solvere debet Taxam Semina-
rio, de fructibus Præbendarum, aut Be-
nificiorum sibi unitorum, non verò de di-
strubutionibus quotidianis, & aliis emo-
lumentis incertis, & num. 9.
- 10 Episcopus constringere potest Abbatis, Prio-
ratus cujuscumque Ordinis, & Hospita-
lia ad contribuendum Seminario. Intel-
lige ut ibi
- 11 Religio Hierosolymitana est exempta à
contributione Seminarii.
- 12 Monachi Cælestini non tenentur contribue-
re Seminario.
- 13 Cappellania merè laicalis, aut legatum
Missarum, seu dotium non tenetur con-
tribuere Seminario; & num. 14.
- 17 Taxa Beneficiorum Patronalium facta
absque consilio Deputatorum non sustine-
tur.
- 18 Quantitas Taxæ solvenda Seminario qua-
lis esse debeat; & quo tempore sit solven-
da? Vide num. 19.
- 20 Diminutis fructibus Beneficiorum jurispa-
tronatus. Taxa etiam est proportionabi-
liter diminuenda.
- 21 Beneficia jurispatronatus uniri non pos-
sunt Seminario absque consensu Patrono-
rum.
- 22 Alia Beneficia simplicia uniri possunt Semi-
nario, sed pro illorum unionis validitate,
multa requiruntur; & quæ sint hujusmo-
di requisita. Vide ibi; & num. 24. 25.
& 26.
- 27 Seminarium quando dicatur erectum?
- 28 Unita auctoritate Apostolica Abbatia spe-
ctante ad Ecclesiam Collegiatam Semina-
rio cum omnibus suis fructibus, redditibus,
proventibus, juribus, adjacentiis,
hujusmodi Unio, quid comprehendat? &
an illius vigore regimen, & manutentio
ejusdem Ecclesie, necnon deputatio Sa-
crista, & aliorum Ministrorum, spectet
ad Superiores Seminarii? Vide ibi, &
num. 29. 30. 31. 43. 44. Amplia ut
num. 41. & 42.
- 32 Unio quando dicatur subjectiva? Vide
ibi, & num. 35.
- 33 Unio subjectiva, an, & quæ jura transfert
in Ecclesiam, seu Seminarium, cui Be-
nificium unitur. Vide ibi, num. 34. 39.
& 40.
- 36 Declaratio nihil de novo addit, sed simpli-
citer ostendit, quid per antea factum
erat.
- 37 Erecta Abbatia in Collegiatam cum præ-
servativa jurium Abbatie, non dimi-
nuuntur in aliquo jura Abbatie, nec Ab-
batum pro tempore jurisdictio.
- 38 Ut in mutatione status Ecclesie extin-
guantur jurisdictio, & privilegia ali-
cujus, quid requiritur?
- 45 Seminarium sentiens onus, & incommo-
dum expensarum, & manutentionis Mini-
strorum, sentire quoque debet commodum
deputationis eorumdem.
- 46 Unita Abbatia spectante ad Ecclesiam Col-
legiatam Seminario, hujus Superiores non
tenentur eligere Ministros de gremio Ca-
pituli.